

Transkribering avsnitt 94: Pedagogisk utredning av läs- och skrivsvårigheter

SPEAKER: Vi på Specialpedagogiska skolmyndigheten arbetar för att alla barn, elever och vuxenstuderande, oavsett funktionsförmåga, ska nå målen för sin utbildning. I podden *Lika värde* förklarar, fördjupar och diskuterar vi specialpedagogik och ger goda råd till dig som arbetar i eller har barn som går i förskolan och skolan. Om du vill veta mer om SPSM och vilket stöd vi erbjuder, gå in på vår webbplats spsm.se och följ oss i sociala medier. Fler avsnitt av podden *Lika värde* hittar du på spsm.se och där poddar finns.

ERIKA: Hej och välkomna till Specialpedagogiska skolmyndighetens podd *Lika värde*. I dag kommer vi att prata om läs- och skrivsvårigheter och hur en pedagogisk utredning och kartläggning är till nytta när man ska planera för undervisning och lärande när man har en elev med den typen av svårigheter. Jag heter Erika Bergman och jag jobbar som pressekreterare på Specialpedagogiska skolmyndigheten.

I dagens samtal har jag med mig Sara Rådbo som är specialpedagog som arbetar övergripande i Knivsta kommun. Du är i grunden också lågstadielärare. Och från SPSM har vi med Ylva Schön som är rådgivare och talesperson på SPSM som ofta är involverad i rådgivningsuppdrag kring läs- och skrivsvårigheter. Så jag vill säga varmt välkomna till er att vara med i det här samtalet.

- SARA: Tack.
- YLVA: Tack så mycket.
- ERIKA: Sara, du leder ju ett nätverk av specialpedagoger i Knivsta. Hur jobbar ni för att fånga upp elever som har läs- och skrivsvårigheter och också med den här frågan om att genomföra kartläggningar och utredningar när ni ser att det behövs?
- SARA: Ja, vi har i vår kommun en kommungemensam screeningplan som vi fick i uppdrag att ta fram när läsa-skriva-räkna-garantin infördes. Och i den så har vi avstämningar tre gånger per läsår. Och vi följer upp de här resultaten i det här nätverket som består av specialpedagoger och speciallärare från kommunens alla skolor. Och syftet där är att dela erfarenheter och bland annat i testningsförfarandet och hur man analyserar och också med koppling till undervisning och stödinsatser. Från början så hade ju skolorna förstås sina egna screeningplaner och så, men det här har ju gjort att jag blivit mer likvärdig och det blir också likvärdigt på det sättet att vår verksamhetschef ville att vi skulle ha en kommungemensam screeningplan för att vi också ska kunna se kommunövergripande på resultat och kunna diskutera både mellan lärare på skolorna och mellan speciallärare och specialpedagoger i nätverket, och också rektorerna kan diskutera tillsammans och följa upp utvecklingen i elevers läs- och skrivutveckling. Och hur man arbetar, för det är ju arbetet med både

undervisning och stödåtgärder som är det viktiga när man screenar.

ERIKA: Att ta om hand resultatet.

SARA: Ja.

ERIKA: Varför är det viktigt att göra en utredning? För jag tänker ... för den kanske är någonting som kommer senare efter att man har jobbat just med de här kartläggningarna eller screeningen som du beskriver, Sara. Det här då när man kommer fram till att man behöver göra en utredning, vilken hjälp kan den ge i det här fortsatta arbetet?

SARA: Ja, jag tänker att om man jobbar systematiskt med att följa upp elevers läs- och skrivutveckling, då lär man sig också se när det inte går som det ska, så att säga, när man behöver sätta in stöd av olika slag. Och vi har en kommungemensam läs- och skrivplan som vi har arbetat fram, där det finns stöd till lärare. När man har gjort extra anpassningar och så vidare i klassrummet så kan man få hjälp där med att ställa ytterligare frågor om inte det hjälper. Alltså, vad kan man då ta till för någonting? Man kan ju fortsätta och undersöka kring eleven utan att det blir just en stor utredning av det hela. Man kan ju ha som ett mellansteg där, så att säga, ta hjälp av elevhälsan till exempel och fundera vidare kring vad man kan göra. Och sen kanske man kommer fram till att man behöver göra en läs- och skrivutredning.

ERIKA: Vad säger du, Ylva? Vill du lägga till något?

YLVA:

Ja, du har ju redan sagt så mycket klokt här egentligen och just det viktiga arbetet innan man kommer till steget med utredning när rektor i samverkan med skolans elevhälsa och förstås läraren tar beslut om en utredning. Men det är ju just det som du är inne på, Sara, det här med att en utredning ska ju besvara frågetecken. De frågetecken som inte har blivit besvarade i det här goda arbetet, så att säga, med undervisning och extra anpassningar. Så det är ju en möjlighet till det och att besvara frågetecken både, tänker jag, omkring de individuella förutsättningarna för eleven men också omkring lärmiljön. Och den består ju av flera delar. Man tänker den pedagogiska lärmiljön, den fysiska lärmiljön och den sociala lärmiljön som ju kan ha stora effekter och där det kan finnas många saker som man kan behöva titta på. Och det kan en pedagogisk utredning också hjälpa till att rätta ut de här frågetecknen. Men sen skulle jag också vilja lyfta en annan sak och det handlar om att i en utredning så har man också väldigt fina möjligheter att synliggöra elevens styrkor. Och just när det gäller elever i läs- och skrivsvårigheter eller elever i svårigheter av något annat slag, så finns det ju en risk att man fokuserar på svårigheterna och glömmer bort styrkorna. Jag tycker att ... Det är min erfarenhet, att det ger fina möjligheter och att bygga på en elevs styrkor är ju också en värdefull ingång för skolutveckling skulle jag säga.

ERIKA: Att man får syn på arbetssätt eller hur man kan lägga upp det för att ge eleven så bra förutsättningar som möjligt.

YLVA: Ja, precis.

ERIKA: Att komma vidare.

YLVA: Ja. Och en utredning kan ju också hjälpa eleven att få syn på och förstå orsakerna till svårigheterna. För det är många gånger så att man inte ... särskilt om man är lite yngre. Och att förstå och få bekräftade sina svårigheter och också en förståelse för att det här kan man göra någonting åt, att vi tillsammans utformar åtgärder. För det är ju det som är själva syftet med utredningen, att hitta vägar att möta eleven för att då få rätt insatser. Och det här kan ju bidra till och utvecklas under åren, att också eleven själv utvecklar och har förmågan att utveckla strategier som kompenserar för svårigheterna.

ERIKA: Vad har ni för tankar då när det gäller hur tidigt man ... för nu tänker jag om vi ändå prata om utredning då, men för screeningen, det har jag förstått att det jobbar man ju med systematiskt och det är ju någonting som är liksom ... Det är ju pågående lite som du beskriver, Sara. Helst har man en plan också. Men vad har ni för tankar just när det gäller hur tidigt man bör göra en utredning när det kommer till den här frågan om läs- och skrivsvårigheter? För det här vet ju jag att man också har ... Vissa huvudmän, då har man ju inför en viss årskurs eller så där så att man liksom

har strukturerat upp det på olika sätt. Och samtidigt så vet vi att garantin för tidiga stödinsatser sätter ju fokus på tidig upptäckt av stödbehov och tidiga insatser är ju viktigt. Hur ser det ut där? Hur tänker ni hos er, Sara, och vad möter du, Ylva, när du träffar på skolverksamheter i din roll som rådgivare?

SARA:

Jo, men om man har ett systematiskt arbete kring att följa elevers läsutveckling, vilket jag tycker att vi försöker att forma i vår kommun, det är ju ett långsiktigt jobb det här. Och då följer man ju eleverna noga och då ska man ju och det tycker jag att vi pratar väldigt mycket om i vår kommun och jag hoppas att det sker på skolorna, att man sätter in stöd tidigt och även i förskoleklass, vilket jag tycker är en skillnad när läsa-skriva-räkna-garantin infördes, då blev det mer fokus på förskoleklass. De hade varit lite bortglömda tidigare. Och det är ju jätteviktigt att komma in så tidigt med stöd när man upptäcker att det behövs på olika sätt. När man följer eleverna systematiskt, då upptäcker man ju när det behövs sättas in ytterligare åtgärder, eller när man behöver göra en utredning för att få syn på ännu mer, för det är ju ... Och ta reda på ännu mer detaljer kring elevers styrkor och svårigheter. Och också koppla till skolans sätt att jobba, tänker jag, att göra en utredning. Det är därför en pedagogisk läs- och skrivutredning är väldigt viktig och bra att göra.

ERIKA:

När du säger det här, Sara, just det här med kopplat skolans sätt att jobba, vad är det det kan handla om då

i såna fall, just det där arbetssättet som man har på skolan? Om du ger ett exempel.

SARA: Ja, men jag tänker att det handlar om hur man undervisar i läsutvecklingen, hur man undervisar kring fonologisk förmåga och utveckling hos eleverna i förskoleklassen och hur man undervisar i läsinlärning i årskurs ett, alltså i ordavkodning och läsförståelse. Och det behöver ju man ha ganska hög kompetens för att göra.

ERIKA: Jag förstår. Och du tänker just det här med ... Vad ska man säga? Ska man kalla det de tekniska bitarna, när det kommer till läsinlärning?

SARA: Ja, jag tänker att man behöver ha kunskap kring vad läsning är och läsutvecklingens faser som man kan beskriva det teoretiskt, och också omsätta det i praktik som lärare och undervisa explicit i avkodning och förståelse. Och har man den synen på läsning och undervisar på det sättet, då får man ju också syn på när det uppstår svårigheter.

ERIKA: Jag förstår. Då blir det ett raster också, tänker jag, då när man tittar på vad svårigheterna kan uppstå kring för olika situationer eller färdigheter eller vad man ska kalla det för.

SARA: Ja. Och så är ju det kopplat också till skolans organisation förstås kring hur man bemöter elever som hamnar i svårigheter.

- ERIKA: Vad ser du, Ylva, då i din roll som rådgivare? Du möter ju många verksamheter i det uppdraget.
- YLVA: Ja, och just hur tidigt man kan göra en utredning. Och jag vill ju förstås haka på först och främst det du lyfter här Sara om den här ... alltså undervisningen i lågstadiet. Och här halkar ju förskoleklass med på ett sätt för det är ju samma typ av inriktning, alltså det här som du har pratat om, kopplingen ljud–bokstav som vi ser som grunden, och som är den enda metod som har direkt förankring i forskning där man vet ... Man vet att det ger effekt. Och för de elever som riskerar att utveckla läs- och skrivsvårigheter eller där man faktiskt redan anar i förskoleklass eller lågstadiet, att ”här finns det ...” Det finns många tecken på dyslexi, för dyslexi har ju en hög ärftlighet. Och många gånger så är ju föräldrar väldigt uppmärksamma om man vet att det finns dyslexi i familjen. Så att ibland så kan det ju faktiskt finnas den frågeställningen redan på lågstadiet även om den ibland väcks senare. Men här, alltså själva åtgärden eller insatserna mot det, den går ju helt i linje med lågstadiets läroplan, alltså läsinläring. Inriktningen är ju att lära sig att läsa. Det som man brukar sen säga att det övergår till att läsa för att lära. Och här bygger man då intensivt och med god kvalifikation på grunden, alltså fonem–grafem helt enkelt, så har man ju väldigt goda förutsättningar. Och om man då intensifierar, så att säga, den typen av undervisning och gör insatser av det så har man goda möjligheter att möta eleverna just på lågstadiet, tänker jag. Men

det hindrar ju inte att man kan göra en pedagogisk utredning ändå på lågstadiet om man har de här riktigt stora frågetecknen omkring och man ser att det finns många riskfaktorer. Och om man ser att det här skulle vara ett bidrag till oss för att spetsa lite på insatserna. Så jag tänker att man återkommer lite till också kärnan i utredning här. Finns det frågetecknen som vi inte får svar på genom god undervisning och extra anpassningar? Då finns det ju ingen anledning att vänta. För att vänta och se, det vet vi är ingenting som vi gärna gör eller som man vill göra, utan vi vill ju också få rätt insatser och det är också en del i att göra en utredning, att man vill få syn på vad som är rätt insatser. Det hjälper inte att bara ge stöd utan det måste vara rätt stöd som möter elevens behov.

ERIKA: Menar du då ... för jag tycker det låter lite som att det du inte säger men skulle vilja säga, det är att ”vänta och se”, det gynnar inte eleven.

YLVA: Precis. Och samtidigt så är det ju så att i de här yngre åldrarna, förskoleklass till årskurs 3, här har man en stor grupp, man brukar räkna med ungefär 20–25 % som får eller som är i läs- och skrivsvårigheter av naturliga skäl. För läsning och skrivning, det är inte en naturlig utvecklingsförmåga om man kan kalla det så, som talet är. Det utvecklas ju naturligt, utan det här måste läras in. Och här har man ju olika förutsättningar och av den anledningen så är det ungefär det antalet, 20–25 %, som får svårigheter i sin läs- och skrivinlärning, men då med god undervisning

och goda insatser som då bygger på det här koppling ljud–bokstav, om man liksom förenklar det lite, så arbetar man bort det och det återstår ungefär kanske då 5–8 % som har läs- och skrivsvårigheter när man då kommer upp till årskurs 3. Och då är det ju troligtvis de elever som har dyslexi som finns i den gruppen. Och det är ju ungefär det procenttal som man ser att andelen dyslexi finns också bland befolkningen i stort.

ERIKA: Så då är det liksom den gruppen kvar då som kanske behöver någonting extra eller någonting annat och mycket mer?

YLVA: Ja. Man brukar säga att generella svårigheter och dyslexi, alltså generella läs- och skrivsvårigheter och dyslexi och generella läs- och skrivsvårigheter kan orsakas av någonting annat, kanske koncentrationssvårigheter eller någonting annat. Man kanske behöver kolla upp syn och hörsel.

ERIKA: Jag har ju förstått att vi ofta får frågor till SPSM som rör just den här frågan kring kartläggning och utredning av läs- och skrivsvårigheter. Vad är det för frågor som vi brukar få? Vad är det för behov man uttrycker liksom?

YLVA: Vi upplever att det finns många speciallärare och specialpedagoger som är väldigt kvalificerade i den här frågan och gör läs- och skrivutredningar. Och de har ofta frågor omkring när man kommer till analysen av resultaten. Du beskrev ju det, Sara, tidigare, att det

är ju en gedigen ... alltså man genomlyser ju många områden för att få en sån helhetsbild som möjligt av eleven. Och här får vi ofta frågor där man vill bolla frågor omkring resultaten och hur man ska analysera. Så man efterfrågar ett samtal omkring det helt enkelt. Man efterfrågar också gärna ett forum tillsammans med andra specialpedagoger och speciallärare. Och sen har vi också ytterligare en grupp som ser att det här behovet finns på skolan, att utveckla kompetens omkring läs- och skrivsvårigheter och framförallt läs- och skrivutredningar, för man ser att det är ett redskap som skulle vara värdefullt. Och då är det ju kanske först och främst frågor omkring kompetensutveckling. Hur gör jag för att ... För man har ju i grunden ... som speciallärare eller specialpedagog så har man ju en utbildning ... Man har utredningskompetens skulle jag säga. Och då hamnar man också ofta i frågor som ”vilket material, vilket testmaterial ska man använda?” ”Hur gör man rent praktiskt?” och ”Finns det någon mall?” och så. Här har ju vi på SPSM ett material som man kan bidra med.

ERIKA:

När vi pratade här lite tidigare i samtalet så beskrev ni ... eller det var du, Ylva, som pratade om det här med att det är med generella läs- och skrivsvårigheter och att det kan också finnas andra förklaringar till att det inte tar fart på ett lika enkelt sätt som kanske för ens klasskompisar. Men då när man gör en utredning och kliver in i ett sånt arbete, kan man behöva ha med andra professioner i utredningar som rör läs- och skrivsvårigheter? Och jag tänker också om det så att

man då kanske märker just att här är det inte kanske den här jättetydliga avkodningsproblematiken. Det kan vara andra saker. Vilka professioner är det det handlar om och hur kompletterar man varandra då i ett sånt här arbete?

YLVA:

Ja, men det är en jättebra fråga och det blir också tillfälle att lyfta också lite SPSM:s material, varför det är uppbyggt som det är. Du lyfter ju det här med avkodning, Erika, och det är en tanke bakom det, att den är väldigt specificerad mot att det är det man tittar på. För det här finns ju inom speciallärar- och specialpedagogers kompetens. Det blir ju så när man sitter i nära utredning och träffar en elev i samtal kanske flera gånger, så dyker det ju upp frågor kanske omkring andra saker. Det kan ju handla om språkliga förmågor som väcker frågetecken hos den som utreder och då konsulterar man ju i första hand skolans elevhälsoteam. Men här blir ju till exempel en logoped en nyckelperson i det hela. Om det skulle finnas till exempel frågeställningen ”kan det handla om en språkstörning?” För här behöver ju en logoped komma in och reda ut. Och sen kan det ju vara andra saker där man känner att man här skulle man behöva kanske skolpsykologen som tittar på vissa delar. Och det är ju också en stark rekommendation i materialet, om jag går till det, utifrån SPSM, att samverka med elevhälsan. Ja, helst genom hela utredningen, men framför allt kanske i analysen och samtalet efter det då.

- ERIKA: Hur gör ni Sara när man hamnar i sådana situationer där man tänker att det här väcker fler frågor?
- SARA: Vi har haft många diskussioner i nätverket och en del specialarbetare, specialpedagoger gör ju utredningar med mig i bakgrunden i olika grad så att säga. Sen har vi en kommunlogoped hos oss och vi tar med henne precis så tidigt som vi tycker att vi behöver för att ha någon att bolla med helt enkelt. ”Här ser vi det här, kan det vara någonting som har med det språkliga att göra?” Och så kan hon komma in med sin kompetens utifrån sitt perspektiv. Och det är väldigt värdefullt för då blir vi också tryggare i att det verkligen blir en utredning som är bred och som tar med alla aspekter. Och precis det där som du sa, Ylva, också med elevhälsan naturligtvis, med skolpsykolog, när det behövs. Ja, det är väl främst det, men jag kan tänka mig att det kan finnas kanske behov ibland av skolkurator om det är såna frågor det handlar om. Så det där med att ta med elevhälsan väldigt tidigt är också jätteviktigt.
- ERIKA: Vad är det man kan missa då om man inte gör ordentliga utredningar och kartläggningar? Vad kan det få för konsekvenser för elever då? Till exempel med dyslexi om man inte jobbar så här strukturerat som ni beskriver?
- YLVA: Ja, det kan ju få olika konsekvenser, ofta negativa då. Och det kan ju handla om allt ifrån att ... Man kanske tänker att en elevs svårighet beror på någonting annat. För här har vi också de individuella skillnaderna och

individuella förutsättningar, att en del elever med dyslexi som kanske har många förmågor som gör att man kan kompensera, så hittar man strategier. Man kanske har god förmåga att memorera så att man kan så att säga ta till sig, man kan ha god hjälp hemma, så att det inte syns. Min erfarenhet från verksamhet och i utredning där, det är ju att det ofta händer saker längre upp i åren när man inte orkar längre och då kan man använda ordet krascha. Alltså man har ... Energin tar slut för man har jobbat ... Man får ägna så mycket tid åt att klara det här. Och en annan viktig sak är väl också att man inte kan visa vad det egentligen är man kan. För det kan ju också få konsekvenser ... Nu pratar vi mycket om läsning men läsning och skrivning är ju två förmågor som ler och långhalm. De hänger ju ihop för de bygger på samma förmågor och förutsättningar. Och i skrivning till exempel så innebär det ju stora stavningssvårigheter. Det är ju också någonting som man ofta har med i en läs- och skrivutredning. Men där kan det ju innebära ... Om det är så stora svårigheter så kan man ju undvika att använda ett ordförråd som man kanske har i talet som är väl utvecklat både grammatiskt, språkligt och även ordförrådsmässigt. Och det kan ju innebära att man använder en förenklad både meningsbyggnad och begrepps- och ordsinnehåll, som gör att man faktiskt får en lägre bedömning av det man producerar fast man hade kunnat. Och det är ju ödesdigra konsekvenser skulle jag säga. Och sen också självkänslan. Det tar ju oerhört på självkänslan det här med att läsa och skriva och då kan man ju prata redan

i lågstadiet, att man upptäcker ju väldigt tidigt som en elev, en sån ung elev, att man halkar efter, eftersom det är en sån viktig förmåga i skolans alla ämnen.

SARA: Om skolan inte tar reda på i detalj, vilket man ju gör i en utredning, då kan man ju missa att sätta in rätt insatser också till just den här individen, den här eleven. Ofta har ju vårdnadshavare signalerat ganska tidigt och en del får signalera väldigt kraftigt att man upplever att det är svårt för ens barn med läsning och skrivning. Och det gäller ju för skolan att verkligen lyssna på det också, tänker jag. Så det där samarbetet mellan vårdnadshavare och skola är också jätteviktigt.

ERIKA: Vad blir nästa steg då efter att man har genomfört en pedagogisk utredning? Hur jobbar ni i Knivsta, Sara?

SARA: Ja, när specialläraren eller specialpedagogen har genomfört utredningen så sammankallar den personen till ett möte där mentor deltar, vårdnadshavare och elev i den utsträckning det passar. Så går man igenom vad utredningen visar. Man tittar på de föreslagna åtgärderna och bestämmer tillsammans vilka man ska börja använda. Och det kan ju visa sig då på sittande möte att man ändrar lite grann i de här åtgärderna, man lägger till eller tar bort eller skruvar lite. För det blir ju som ett samtal mellan de här parterna. Och de här åtgärderna dokumenterar vi i den lärplattform som vi använder i kommunen. Och sen är specialläraren, specialpedagogen ansvarig för att det här resultatet i utredningen delges andra berörda på skolan. Och på mötet så bokar man också ett uppföljande möte några

veckor fram i tiden. För att följa upp, hur har det nu fungerat kring de åtgärder som vi bestämde? Kanske man behöver ändra på någonting efter en tid också. Och om det finns behov eller önskemål så deltar jag på såna här möten. Så det får man bestämma på skolan hur man vill ha det.

ERIKA: Vad ser du då, Ylva, i din roll som rådgivare när du möter verksamheten när det kommer till den här frågan om utredning och hur man tar hand om resultatet sen?

YLVA: Ja, men det är väl framför allt och ganska mycket det här att man vänder sig till oss då när utredningen är färdig. Och hur gör man med ... hur tar man hand om de här resultaten, och att det ser väldigt olika ut hur pass systematisk plan, om man tänker på det som du beskrev, Sara, eller om det saknas. Och här upplever jag att vi kan vara ett bollplank i den frågan, för att om man tänker hur viktigt det är ... och då återvänder jag lite till screening, för både när det gäller screening och utredning, så gäller det ju att ha en plan i förväg. Hur tar man hand om resultaten? För annars så är det ju egentligen helt värdelöst att ... Man kan inte göra en utredning för utredningens skull, utan man måste ha en plan för hur det ska implementeras. Då är alla de här bitarna när man pratar i elevhälsoteamet, man kommer till arbetslaget, för en diskussion. Men också det här att man synliggör vad utredningens resultat visar för eleven på elevens nivå beroende på vilken ålder man är. Men också vårdnadshavaren

naturligtvis. Så det ser jag som en väldigt viktig bit och värdefullt att vi får frågor omkring det här, för det här behöver man liksom samtala om, hur man går vidare.

ERIKA: Så då förstår jag lite på dig också att vi får ju kanske då frågor framförallt från de verksamheter som tänker att vi jobbar vidare med resultaten och så vill man ha stöd kring det.

YLVA: Ja.

ERIKA: Men att det också finns en risk att det inte alltid finns en plan i verksamheter. Resultaten ska man ju ha som en grund att stå på när man sen går vidare.

YLVA: Ja, och jag tänker att det är ju ett fint arbete att tänka liksom ... att starta helheten. Och man kanske nästan vänder tillbaka till inledningen av vårt samtal här. Alltså, var börjar man någonstans? Att allting det här hänger ihop i skolans systematiska kvalitetsarbete. Det är en så pass stor fråga skulle jag ändå bedöma det som. Alltså läsning och skrivning, när det påverkar alla ämnen, att just i den här frågan så är det värdefullt att ha en helhetsplan över alla olika delar, från undervisning till utredning och hur man tar hand om resultaten.

ERIKA: Och Ylva, du har ju också under samtalets gång här några gånger refererat till ett material som kan vara ett stöd i arbetet när det kommer till kartläggning och utredning som finns på vår webbplats. Berätta bara för lyssnare var man kan hitta det materialet.

- YLVA: Ja, men det är ett material som ligger på vår webb. Man hittar under funktionsnedsättning, läs- och skrivsvårigheter. Och det är nyreviderat. Vi har gjort om det på många punkter, men grundtanken är kvar, att det ska vara ett likvärdigt material för alla att fritt använda. Man kan fritt ladda ner det och elevens delaktighet går som en röd tråd genom det här. Men det reviderade materialet nu så ger det mer stöd med ledtexter, alltså punkter som beskriver, vad är det man kan tänka på när man skriver under den här rubriken? Och det är också nu mer tydligt uppdelat i en kartläggningsdel och en sammanfattande bedömning som gör att det också på något vis tydliggör ett ökat samarbete mellan lärare och specialpedagog. Alltså den som håller i själva utredningen. För mycket i kartläggningsdelen så har ju lärarna viktiga delar att bidra med här. Även om det är en stark rekommendation från SPSM att det alltid är en specialpedagog eller speciallärare med kompetens kring läs- och skrivsvårigheter, att det är den personen som ansvarar för hela utredningen.
- ERIKA: Tack så jättemycket. Nu är det dags för oss att avrunda det här samtalet. Så jag vill verkligen säga tack till er för att ni var med, Sara och Ylva.
- YLVA: Tack för att vi fick komma.
- SARA: Tack så mycket.
- ERIKA: Och så hoppas vi att ni som har lyssnat också fått med er bra tankar och inspel kring utredning som är

användbara och som ni kan ta till er i er verksamhet. Ylva har ju tipsat om vår webbplats redan. Dels hittar ni kartläggningmaterialet, men det finns också information om garantin för tidiga stödinsatser som ju är ett verktyg i det här arbetet. Och också information om vilken undervisning som är viktig för elever med dyslexi. Och det finns ju också en hel del material kring andra, både funktionsnedsättningar, men också hur man kan arbeta för att möta elever som av olika anledningar har behov av stöd. Och på spsm.se så finns också våra andra poddavsnitt som handlar om undervisning och lärande för barn, elever och vuxenstuderande i behov av stöd. Och de samtalen kan man också hitta där poddar finns. Så vi säger tack till er som har lyssnat och hej då.

SPEAKER:

Tack för att du har lyssnat på SPSM:s podd *Lika värde*. Fler avsnitt hittar du på spsm.se och där poddar finns.

Signatur